

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНШОМОВНОЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Анотація. Матюха Г.В., Ланцева В.С. Організація іншомовної практичної підготовки студентів вищих навчальних закладів.

Стаття присвячена висвітленню загальних основ організації іншомовної підготовки майбутніх філологів. Особлива увага приділяється аналізу чинників, що впливають на успішність навчання. Основними з них визначено принципи, цілі, завдання, зміст, методи, прийоми, форми та засоби навчання.

Ключові слова: організація іншомовної підготовки, майбутні філологи, чинники, успішність навчання

Summary. Matyukha G.V., Lantseva V.S. **General foundation for the organization of foreign language training students of higher school.**

This article is devoted to the definition of the general principles of organization of future philologists' training. Special attention is paid to the analysis of the aspects which influence successful teaching. The main of them are chosen principles, aims and tasks, the contents, methods, forms and means of teaching.

Key words: the organization of foreign language training, future philologists, the aspects, successful teaching.

Практичну підготовку вважають однією з основних у навчанні студентів-філологів, адже вона спрямована на вдосконалення професійного становлення майбутніх фахівців. Сучасний стан викладання іноземних мов вимагає перегляду основних компонентів процесу іншомовного навчання та їх переосмислення.

Метою авторського дослідження є визначити основні складові практичного заняття і довести, що щоб бути ефективним, воно має враховувати всі чинники, що впливають на процес засвоєння студентами іншомовних знань й оволодіння ними мовленнєвими навичками і вміннями.

М.М. Фіцула визначає практичне заняття як форму, при якій викладач організовує детальне дослідження студентами певних теоретичних положень навчальної дисципліни та формує в них практичні навички і вміння їх застосування під час виконання завдань відповідно означеної проблеми [2].

Складовими практичного навчання іноземних мов є цілі, зміст, структура, принципи, методи, засоби й форми контролю та оцінювання результатів навчальної діяльності студентів. У наш час дедалі більше уваги приділяється проблемі організації практичного заняття з іноземних мов у вищих навчальних закладах. Зокрема, підтверджено важливість використання інформаційних технологій у професійно-орієнтованому навчанні іноземних мов (А. Барібін,

Р. Гуревич, Ю. Давиденко, М. Кадемія, Ю. Яценко та ін.), з'ясовано доцільність застосування функціональних можливостей інтерактивної дошки на заняттях іноземної мови (С. Драговская), доведено ефективність використання інноваційних методів навчання іноземних мов на практичних заняттях (Є. Багузіна, Б. Додж, А. Вербицький, І. Козина, В. Копилова, С. Лабода, Д. Фрайєд-Бут, У.Елет та ін.).

Проте, незважаючи на всі ці та багато інших досліджень з цієї проблеми, у практиці викладання іноземних мов у вищій школі дедалі більше проявляється суперечність між цілями навчання та реальним рівнем володіння іноземною мовою майбутніми фахівцями. Однією з причин цієї суперечності, на нашу думку, є не завжди вдала організація практичного заняття з іноземних мов у ВНЗ.

Існуюча організація практичного заняття з іноземних мов у вищій школі нажаль недостатньо сприяє розвитку вмінь творчої мовленнєвої діяльності студентів, не завжди встановлює взаємозв'язок й взаємозалежність всіх чинників, що впливають на ефективність й продуктивність процесу іншомовного навчання. Це призводить до виникнення прогалин у знаннях, і як результат – до мовлення студентів, обмеженого за змістом, скутим з точки зору лексичного наповнення, уповільненого і граматично незрілого, а, отже – до втрати якості навчання.

На нашу думку, сучасна організація практичного заняття має спиратися на принципи навчання іноземних мов, передбачати визначення цілей та завдань й відповідного до них змісту навчального матеріалу, враховувати рівень володіння студентами іншомовним мовленням, включати використання традиційних й інноваційних, проте адекватних й раціональних навчальних методів, прийомів і форм відповідно етапу навчання, складності навчального матеріалу, запитів і бажань студентів, враховувати застосування технічних і нетехнічних засобів навчання та врахування умов проведення практичного заняття тощо.

Науковці визначають як основні такі принципи навчання іноземних мов, як: взаємопов'язаного засвоєння аспектів іншомовної культури, моделювання змісту іншомовної комунікації, системності, індивідуалізації, новизни, особистісно-орієнтованого спілкування, поліфункціональності вправ і самостійного опрацювання навчального матеріалу та ін. Проте, ми переконані, що навчання іноземної мови не можливе без врахування таких загально дидактичних і методичних принципів, як: науковості, послідовності, творчої активності, вмотивованого навчання, єдності теоретичної і практичної підготовки, професійної спрямованості, організації спілкування навколо реальної мовленнєвої/комунікативної ситуації, максимального наближення дій студентів до реальних, відповідних функціональним обов'язкам та власним інтересам, бажанням та здібностям майбутніх фахівців. Принципи слугують опорою для успішної реалізації цілей навчання.

Цілями практичного заняття з іноземної мови є ознайомлення студентів з сучасними тенденціями в розвитку іноземних мов, залучення до вивчення спеціальної лінгвістичної літератури й до читання художніх творів іноземною мовою, засвоєння студентами лінгвістичних знань, прищеплення майбутнім фахівцям іншомовних умінь і навичок практичного застосування вивченого не

лише в умовах університетського навчання, а й у реальному житті.

Серед основних завдань, що висуваються до практичних занять, ми виокремлюємо закріплення, поглиблення і розширення мовних знань і мовленнєвих умінь студентів при вирішенні конкретних комунікативних завдань; формування іншомовних мовленнєвих умінь і навичок планування, аналізу та узагальнення навчального матеріалу; розвиток пізнавальних здібностей, самостійності мислення й творчої активності; оволодіння науковим апаратом роботи з літературою, вироблення здатності логічного осмислення отриманих знань для виконання завдань; забезпечення раціонального поєднання колективної та індивідуальної форм навчання, активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів та ін.

Одним з найбільш важливих чинників процесу навчання є його зміст. Безумовно, зміст навчання іноземних мов має бути спрямованим на удосконалення іншомовної комунікативної компетенції студентів, сприяти їх інтелектуальному розвитку, реалізовувати визначені цілі і завдання з метою досягнення студентами очікуваного результату – підготовка фахівця для успішного виконання професійних обов'язків.

Визначені на занятті цілі й завдання та обраний для вивчення зміст реалізуються на практиці через методи, прийоми і форми роботи з використанням необхідних технічних і нетехнічних засобів навчання. В сучасній методиці навчання перевага надається інноваційним методам, як-от: кейс-стаді, квест, опен спейс, проектне, контекстне, ігрове, інформаційно-комунікаційне навчання – це вимога часу. Проте, спостереження за навчальним процесом з іноземних мов у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Б.Хмельницького переконує, що вміле, раціональне поєднання традиційних методів навчання з інноваційними призведе до кращих результатів, ніж якщо дотримуватися лише новітньої чи добре відомої методики навчання.

Висновки. Викладене вище дозволяє зробити висновки, що ефективність практичного заняття залежить від взаємопов'язаних цілей і завдань, принципів, змісту і методів роботи; уміння викладача керувати увагою студентів, вдало використовувати наочні й дидактичні засоби навчання; педагогічного такту викладача і його організаторської майстерності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Фіцула М.М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М.М. Фіцула– Тернопіль: «Навчальна книга-Богдан», 1999. – 192 с.